

SXEDIO.20Y

12.12.1893: ΟΙ ΟΜΙΛΙΕΣ ΠΟΥ ΕΓΙΝΑΝ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Στα εγκαίνια του πρώτου γυμνασίου της Κύπρου που βρισκόταν απέναντι από την Ιερά Αρχιεπισκοπή (σημερινό Παγκύπριο Γυμνάσιο) που έγιναν στις **12** Δεκεμβρίου **1893** πρώτος μίλησε ο Γυμνασιάρχης Ι. Δέλιος, ο οποίος είπε σύμφωνα με το Νέο Κυπριακό Φύλακα της **10.51943**:

"Κεκλημένος να εξαίρω σήμερον προ υμών οίτινες τον φιλόμουσον και ελληνικώτατον της Κύπρου λαόν εκπροσωπείτε, την σπουδαιότητα έργου, όπερ προ πολλού μεν ωνειροπολείτε, εν ιερά δε συγκινήσει νυν δη πραγματοποιούμενον βλέπετε, βαθύτατον ευγνωμοσύνης συναίσθημα αισθάνομαι προς τον Κύριον των δυνάμεων και Μέγαν Θεόν ημών, ότι εν τοις ανεξαρευνήτοις Αυτού Βουλαίς εμέ τον ελάχιστον εν τοις ομοφύλοις εξέλεξεν, όπως συντελέσω εις την θεμελίωσιν αυτού αισθάνομαι δε άμα και την ανάγκην να επικαλεσθώ την πανσθενή Αυτού αντίληψιν άνευ της οποίας ουδέν έργον τελειούται

Είησαν, κατά την εικονικήν της γραφής ρήσιν, ανεωγμένοι οι οφθαλμοί αυτού εις τον Οίκον τούτον ημέρας και νυκτός, διαφυλάτται και σκέποι τον τόπον τούτον τον άγον, ενισχύον και διαφωτίζοι τοις εργαζομένοις υπέρ αυτού και επαρκούσαι των καθ' εκάστην επικαλουμένων εν αυτώ το άγιον Αυτού όνομα.

Φιλόμουσε ομήγυρι,

Ησσαν ποτέ χρόνοι, όποτε οι παίδες του ημετέρου έθνους οκλαδόν παρά τω περιβόλω των ναών ημών καθήμενοι και την μυροβόλον αυτών ατμοσφαίραν αναπνέοντες και τον σταυρόν, το σύμβολον τούτο του υψίστου εξιλασμού βοηθόν επικαλούμενοι επαιδεύοντο διά της αναγνώσεως προσευχών και ύμνων θρησκευτικών, ων την έννοιαν μάλλον ή ακριβώς ηννούν, όποτε η φιλομάθεια της ελληνικής φυλής

υφίστατο πάντοτε ακμαία. Αλλ η παρεχομένη εν τοις σχολείοις τούτοις των ναρθήκων πνευματική τροφή ήτο λιτωτάτη και πενιχροτάτη, ήτο ο μέγας πνευματικός άρτος του δούλου Ελληνας, ήτο το αμυδρόν φως λυχνίας κινδυνευούσης τέλεον να αποσβεσθή

Αλλ' ευτυχώς εν κέντροις τισί μεγαλυτέροις φλοξ είχε μείζονα έντασιν, το δε γλυκύ αυτής φως σελαγίζον απετέλει πνευματικός εστίας διαλυούσας κατά μικρόν την επικαθημένην αχλύν.

Εάν τα πράγματα διά των νυν συνήθων ημών ονομάτων θελήσωμεν να ονομάσωμεν, δυνάμεθα να είπωμεν, ότι τα μεν των ναρθήκων σχολεία ήσαν οίον τα δημοτικά των δυστυχών εκείνων χρόνων, αι δε τήδε κακείσε οάσεις (σχολαί Ιωαννίνων, Κιδωνιών, Πάτμου κλ) οτέ μεν θάλλουσαι οτέ δε αυχμούσαι και παρακμάζουσαι ανώτεραι σχολαί ήσαν οίον το της Μέσης Παιδείας σχολεία του Ελληνικού εθνους .

(Ακολουθεί εξιστόρισις της εξελίξεως και παιδείας στην ελεύθερη Ελλάδα).

Η υμετέρα μεγαλόνησος φιλόμουσε ομήγυρι, υπήρξεν εκ των ελληνικών εκείνων χωρών, αίτινες ουδέποτε επαύσαντο θεραπεύουσαι τα ελληνικά γράμματα και εν τη οποία πρωιμώτατα ιερά των ελληνικωτάτων Μουσών έχουσιν ιδρυθή, αλλ' άμα οφείλει τις να είπη, ότι της πνευματικής κινήσεως της εις το σχολειακόν ζήτημα αναφερομένης ήτις ούτω ζωηρά κατά τας δύο τελευταίας δεκαετηρίδας εγένετο, ολίγον μετέσχεν.

Οτε δ' ήδη διά της γενναιόφρονος εθελουσίας των Φιφλομούσων αυτής τέκνων των τε ενταύθα και των μακράν οικούντων, κατέρχεται, εις το δυσχερές μεν αλλ' ένδοξον σιάδιον της βελτιώσεως και της προαγωγής της εν αυτή παιδείας της ιδρύσεως του γυμνασίου τούτου, δίκαιον και πρόπον άμα νομίζω ότι είναι μετ' ευγνωμοσύνης να μνημονεύωμεν πάντων, όσοι τέως ειργάσθησαν εις την ελληνοπρεπή και κατά θεόν παίδευσιν των τέκνων ημών, διότι άνευ της εργασίας αυτών, δεν θα ήτο ευχερώς δυνατή η

τελείωσις του έργου, όπερ νυν εγκαινιάζομεν, είτα δε περισυλλέξαντες τον νουν ημών να προσπαθήσωμεν να ίδωμεν τις ο προορισμός του εκπαιδευτικού τούτου καθιδρύματος. δότι "καταφρονήσεως άξιοι είναι όσοι ουδέποτε σκέπτονται περί του σκοπού του έργου, όπερ επιτελούσι".

Και λοιπόν εγκαινιάζοντες το Ανώτατον τούτο εκπαιδευτήριον της παλαιφάτου υμών Νησου εγκαινιάζομεν πρώτον Οίκον αίνου του θείου, νέαν κιβωτών, εν η αι περί πίστεως διδασκαλία και ιεραί παραδόσεις της αγίας ημών και Αποστολικής Εκκλησίας μέλλουσι να είναι παρακατατεθειμένα ιαλώβητοι να μεταδίδωνται τη μαθητευσούση νεότητι.

Διά των καθημερινών ημών προσευχών, διά της συστηματικής διδασκαλίας του θρησκευτικού μαθήματος, διά σχολικού βίου καθοδηγουμένου υπό του πνεύματος του Ευαγγελίου, θέλει επιδιώξη το σχολείον ημών κατά μικρόν και εγχαράττη εις την εύσπλαστον καρδίαν των τέκνων ημών τας αρετάς της αληθούς ευσεβείας και της προς τον πλησίον αγάπης και να ενισχύη εν γένει το θρησκευτικόν συναίσθημα.

Το Γυμνάσιον ημών ως κλασσικόν έχει αναγεγραμμένην εν τω προγράμματι αυτού ως κυριωτάτων παιδευτικών μέσων την αρχαίαν Ελληνικήν και Λατινικήν Φιλολογίαν, γλώσσαν και Ιστορίαν.

Τα μαθήματα ταύτα, αίτινα αποτελούσι το κρηπίδωμα, εφ' ου ανεγείρει το εκπαιδευτικόν αυτού οικοδόμημα, παρέχουσιν εις τη μόρφωσιν, ην εν αυτή μετερχόμεθα, χαρακτήρα ιστορικών. Και ακριβώς τοιαύτη πρέπει να είναι η παίδευσις εκείνων, οίτινες βραδύτερον μέλλουσι να καταλάβωσιν υπέροχον τινά θέσιν εν τη κοινωνία και διά της ανωτέρας αυτών αναπτύξεως να ασκήσωσι ροπήν τινά εις τας τύχας της πατρίδος.

Διότι μόνον οι δυνάμενοι να εξετάζωσι τα πράγματα εν τη ιστορική αυτών αλληλουχία, να θεωρώσι το παρόν εν τοις πλείστοις ως εκ του παρελθόντος απόρροιαν, να αναζητώσι την λογικήν συνάφειαν, ήτις υπάρχει μεταξύ των νυν πραγμάτων και των αμαρτημάτων η των αρετών προγενεστέρων

γενεών μόνον τέλος, όσοι παρακολουθούντες την ιστορικήν ανέλιξιν άμα πρόσθεν και οπίσω νοήσαι δύναται είναι άξιος θεωρώνται ως ηγέται κοινωνίας τινός και εξ αυτών πρέπει κυρίως να λαμβάνωνται οι πηδαλιούχοι του κοινωνικού και πολιτικού σκάφους, διότι ούτοι δύναται ασφαλώς διά των υφάλων του βίου να καθοδηγήσωσιν αυτό, τα διδάγματα του παρεθόντος ως φάρον έχοντες. Μη λησμονώμεν επί τούτοις ότι η πρόοδος εν τω κόσμω ηκολούθησεν ουχί την εκ των κάτω προς τα άνω, αλλ' όλως την εναντίον εκ των άνω προς τα κάτω πορείαν

Ούτω και ο λάμπων της ημετέρας αστήρ φωτίζει πρώτον τας υψηλάς κορυφάς και έπειτα κατά μικρόν το θερμόν και ζωογόνον αυτού φως κατέρχεται εις χθαμαλότερα εδάφη".

Στη συνέχεια ο γυμνασιάρχης Δέλιος αναφέρθηκε στην εκπολιτιστική σημασία της μελέτης του πνευματικού βίου των Αρχαίων Ελλήνων και πρόσθεσε:

"Μελετώντες τα ελληνικά γράμματα τηρούμεν ζωηράν την συνείδησιν της ενότητος ημών προς το αρχαίον ελληνικόν έθνος και κατανοούμεν κάλλιον ας υψηλάς αληθείας της ημετέρας πίστεως.

Εγκαινιάζοντες λοιπόν το εκπαιδευτήριον τούτο σήμερον εγκαινιάζομεν σχολείον πνευματικής και ηθικής προοδου, σχολείον αληθούς **HUMANITATIS**, καθίδρυμα εν ω θα μορφώνωνται οι μέλλοντες βραδύτερον και καταλάβωσιν υπερέχουσαν θέσιν εν τη κοινωνία υμών".

Στη συνέχεια ο γυμνασιάρχης Δέλλιος ανάπτυξε την αξία του μαθήματος της Ιστορίας, των Φυσικομαθηματικώ νκαι των ξένων γλωσσών και κατέληξε στον επίλογο της πανηγυρικής ομιλίας:

" Ανακεφαλαίων ήδη τα ειρημένα λέγω, ότι η Νήσος υμών σήμερον εγκαινιάζει σχολείον, εν ω μέλλουσι οι νέοι οίτινες βραδύτερον ως άνδρες μέλλουσι να ηγώνται εν τω σταδίω της κοινωνικής προόδου και ποικίλην ροπήν επ' αγαθώ να ασκώσιν, εγκαινιάζει ιεράν ούτως ειπείν εστίαν, εν η άσβετος μέλλει να τηρήται η φλοξ, ήτις διά του γλυκέος αυτής

φωτός θα δύναται να διαλύη κατά μικρόν την εν μακροίς χρόνοις δυστυχίαν επικαθήσασαν αχλύν επί της ωραίας αλλ' ατυχούς υμών πατρίδος, ΕΓΚΑΙΝΙΖΕΙ ΕΞΟΧΩΣ ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΑΘΙΔΡΥΜΑ, ΕΝ Ω Η ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΥΜΩΝ ΜΕΛΛΕΙ ΝΑ ΕΥΠΑΙΔΕΥΗΤΑΙ ΔΙΑ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΚΑΙ ΑΓΙΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ ΜΕΓΑΛΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ, και εν ω μόρφωσις τείνουσα προς το ιδεώδες μετά μορφώσεως ερειδομένης επί της αυστηράς των πραγμάτων λογικής εν επιτυχεί τη κράσει μέλλει να συγκεραυνύηται. Αλλά πλην αύτης το σχολείον τούτο μέλλει να έχη δια την Νήσον ημών και ετέραν ουχ ήτιον σπουδαίαν αποστολήν.

Από του σχολείου τούτου, ως από ανωτέρας σκοπιάς είνε δυνατόν μόνον να γίνωσι σαφώς καταληπταί και αι ελλείψεις ας τα λοιπά εκπαιδευτήρια και ιδία τα του πολλού λαού έχουσι και από σχολείου τοιούτου είνε δυνατόν να επέλθη κατά μικρόν και η βελτίωσις αυτών θα υπέβαλλον εις δοκιμασίαν την υπομονήν υμών και θα υπεράβαινον πολύ τα υπό του χρόνου διαγεγραμμένα μοι όρια, εάν επεχείρουν να καταδείξω την υφισταμένην συνάφειαν της κατωτάτης προς την Μέσην Παιδείαν και ταύτης πόλιν προς την ανωτάτην την πανεπιστημιακήν.

Ευτυχώς οι συγκρατούντες την αξιότιμον του Γυμνασίου επιτροπήν άνδρες ού μόνον φιλοκαλία και φιλομουσία πολλή κεκοσμημένοι, αλλά και σαφή έννοιαν των αναγκών της Νήσου υμών έχοντες, άμα επιλαβόμενοι του έργου της ιδρύσεως αυτού και περί τούτου ενόμισαν ότι έπρεπε να προνοήσωσιν.

Ούτω δε το Γυμνάσιον από του πρώτου έτους της ιδρύσεως αυτού ήρξατο εκ παραλλήλου της βελτιώσεως της δημοτικής παιδεύσεως εργαζόμενον και διά της διδασκαλίας του μαθήματος των Παιδαγωγικών και τη μόρφωσιν των δημοσδισκάλων ανέλαβε.

Τήν εργασίαν ταύτην σκοπούμεν εν τω μέλλοντι, εάν θεός θέλη συστηματικώτερον να διοργανώσωμεν, ούτως ώστε ο κύριος και παιδευτικός του γυμνασίου σκοπός ανεπηρέαστος να είνε υπέρ του ετέρου του ειδικού και ως ειπείν επαγγελματικού.

Το μέγα έργον, όπερ σήμερα προσφρόνως

έσπευσαν να χαιρετίσωμεν ου μόνον συμπολίται πάσης τάξεως, αλλά και έτεροι κυρίοι και κύριοι ευγενέστατοι, κοινήν ημίν την φιλομουσίαν και φιλοκαλίαν έχοντες και την χαράν και το διαφέρον αυτών υπέρ αυτού να επιδείξωσι θέλοντες και εν οίς οφείλω να μνημονεύσω του ανωτάτου της νήσου ταύτης άρχοντος του φιλομουσωτάτου Μεγάλου Αρμοτού Σερ Ουώλτερ Σένδαλλ, μετά των λοιπών της Μεγάλης Αλβιόνος τέκνων, ως και του εκλαμπροτάτου γενικού Προξένου της Ελλάδος, ίνα εκ μέρους του σχολείου εκφράσω αυτοίς δημοσια τας θερμοτάτας ευαριστήσεις επί τη τιμή, ην περιεποίησαν αυτών παραστάντες, εν τη σεμνή ταύτη τελετή, το έργον, ου την ΜΕΓΑΛΗΝ ΑΠΟΣΤΟΛΗΝ και σπουδαιότητα προσεπάθησα να υποδείξω κατά το εξωτερικόν αυτού διάγραμμα τυγχάνει επί τοσοúτον πλήρες, ώστε έσχε και την αγαθήν τύχην τελευταίον ως ίσον και ομοταγές τοις λοιποίς εν τω Ελληνικώ γυμνασίοις να αναγνωρισθή.

Εκ τούτων δ' όμως δεν πρέπει συμπεράνητε, ότι ελλείψεις δεν έχει και ότι κατά πάντα τέλειον ήδη είναι και ότι ουδέν υπολείπει να γίνη τοιαύται σκέψεις θα ήσαν μωρών και νωθρών ανθρώπων οίτινες επιτελούντες τι νομίζουσιν, ότι το παν επιτέλεσαν και αρκούνται μόνον θαυμάζοντες το έργον αυτών.

Ημάς τουναντίον ομολογούντες ειλικρινώς τας ελείψεις ας τούτο ως αρτισύστατον έχει, θεωρούμεν αυτάς ως κέντρον περαιτέρω ενδελεχούς εργασίας.

Η κατά μικρόν άρσις αυτών εξαρτάται το μεν εκ της εκπληρώσεως του καθήκοντος ημών των διασκάλων, διότι ψυχή του σχολείου είναι πάντοτε ο διδάσκαλος, αλλ' εξαρτάται εξ ίσου και εξ υμών των επιτετραμένων τα της διοικήσεως αυτού, εξαρτάται εκ πάντων εν γένει των μετά τοσοúτου ζήλου μέχρι τούδε εργασθέντων και συνδραμόντων υπέρ αυτού. Μη λησμονήτε, ότι "το φυλάξαι τα αγαθά χαλεπώτερον του κτήσασθαι", αλλά μη λημονήτε ωσαύτως ότι μόνον "το ζητούμενον αλωτόν, εκφεύγει δε τ' αμελούμενον".

Είησαν, Υψιστε θεέ, ανεωγμένοι οι οφθαλμοί Σου, εις τον Οίκον τούτον, τον άγιον, φύλαττε και

σκέπε αυτόν, ενίσχυε πάντας τους εργαζομένους υπέρ αυτού και δος, όπως ο ζήλος αυτών ακμαίος παραμένη. Γένοιτο.

Ο Κυβερνήτης Ουώλτερ Σένδαλλ εξήρε την προσπάθεια για ίδρυση Γυμνασίου και αναφέρθηκε ιδιαίτερα στην Ελληνική γλώσσα :

"Στο όνομα μου και της Λαίδης Σένδαλλ και στο όνομα της αγγλόφωνης μερίδας των ακροατών επιθυμώ να εκφράσω τη μεγάλη μας χαρά, για το ότι προσκληθήκαμε να παρευρεθούμε στην τελευταία αυτή είμαι πολύ υπόχρεως διότι μου δόθηκε ευκαιρία όπως παραστώ στην γιορτή αυτή και ακούσω όσα άκουσα και δω όσα είδα.

Θα ασχολούμουν με περισσότερα στο συμφέρον, το οποίον λαμβάνω στα τελούμενα τώρα, εάν μπορούσα να μιλήσω σε σας εύκολα στη δική σας γλώσσα και εννοηθώ, όχι μόνο από την αγγλόφωνη, αλλά και από αυτήν την ελληνόφωνη μερίδα των ακροατών.

Αλλά επιθυμώ να κάμω μια παρατήρηση στη φύση των σπουδών, οι οποίες πρόκειται να επιδωθούν στο νέο καθίδρυμα. Εάν αντιλήφθηκα ορθά το νόημα της προσφώνησης, την οποίαν ακούσαμε από τον Γυμνασιάρχη, έχετε σκοπό να δώσετε στη γυμνασιακή σταδιοδρομία προεξέχουσα θέση στη φιλολογία της αρχαίας Ελλάδας.

Με μεγάλη ευαρέσκεια και πολύ ευφρόσυνα παρατήρησα το γνώρισμα αυτό στο πρόγραμμα των σπουδών σας.

Οι Ελληνόφωνοι λαοί έχουν ένα μεγάλο πλεονέκτημα, υπέρ τους από όλα τα άλλα Έθνη της μεταγενέστερης Ευρώπης και αυτό έγκειται στο ότι κληρονομούν, σχεδόν αμετάβλητη γλώσσα, η οποία αποτέλεσε το ευγενέστερο όργανο της έκφρασης των ανθρωπίνων διανοημάτων, το οποίο παρήγαγε ποτέ ο κόσμος.

Και η ελληνική γλώσσα στην υψηλότερη και καθαρότερη της μορφή είναι όχι μόνον τελειότατο όργανο της εκδήλωσης των διανοημάτων, αλλά και

περικλείει στους κόλπους της φιλολογίας, η οποία μεταξύ λαών των οποίων κατορθωμάτων του ανθρωπίνου νου, ουδέποτε είχε υπέρτερη από αυτήν ή ίση προς αυτήν.

Σε αυτή θα βρεθεί η ευγενέστερη ηθική, ο αγνότερος πατριωτισμός, η βαθύτερη φιλοσοφία. Η ποίηση της αρχαίας Ελλάδας παρουσιάζει τις υψηλότερες εμπνεύσεις συνυρμωσμένες στο μεγαλοπρεπέστερο έπος. Οι Ιστορίες της είναι προτυπα σαφήνειας ύφους και μεθοδικότητας οι δε μεγάλοι της δάσκαλοι στα φιλοσοφικά τους συγγράμματα, αναρριχήθησαν στα ύψη και καταμέτρησαν τα βάθη του επιστητού, αφήνοντας λίγα μόνον στους επερχόμενους να επιτελέσουν παρά να βαδίσουν στα ίχνη τους.

Ο καθένας προσδοκούσε ότι οι ιδρυτές και προαγωγείς του νέου γυμνασίου δεν θα παραμελούσαν ΤΟ ΥΠΕΡΤΑΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝ ΝΑ ΜΥΗΣΟΥΝ ΤΗΝ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ ΟΤΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΤΟΝ ΕΥΓΕΝΕΣΤΕΡΟ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟ αλλ' όχι λιγότερον ευφρόσυνος τυγχάνε και η βεβαίωση του Γυμνασιάρχη ότι ο μεγάλος αυτός σκοπός θα τύχει της προσοχής την οποίαν αξιώνεται και ότι θα δοθεί πρωτεύουσα θέση μεταξύ των σπουδών που θα διεξαχθούν στον περίβολο του, στη γλώσσα του Ομήρου, του Πλάτωνα, και του Σοφοκλή.

Θα επιθυμούσα να μιλήσω πιο διεξοδικά στην ελληνική γλώσσα, αλλά δεν θέλω να επιβληθώ για τον χρόνο των ακροατών, που δεν εννοούν όλοι τη γλώσσα, στην οποία μιλώ. Τελειώνοντας, ως εκ τούτου, τις διαρκέστερες μου ευχές, υπέρ τη επιτυχούς ευόδωσης του νέου Καθιδρύματος"

Στο σημείο αυτό η εφημερίδα παρέθετε την εξής υποσημείωση στο λόγο του Αρμοστή για να άρει μια τυχόν παρεξήγηση που ακολούθησε την αναφορά του σε "ελληνόφωνους" Κυπρίους:

" Μερικοί συμπολίται μετά των οποίων συνέβη να ομολήσωμεν επί της ανωτέρω Προσφωνήσεως του Σερ Ουώλτερ Σένταλλ ενώ χαρακτηρίζουν την προσφώνησιν γενικώς ως άριστην και αποπνέουσιν ζωηράν εκτίμησιν προς την ελληνικήν γλώσσαν και την

ελληνικήν Φιλολογίαν, θεωρούν εν τούτοις ότι διά του όρου "ελληνοφώνου" τον οποίον ο Σένταλλ μετεχειρίσθη έθιξε την εθνικήν αξιοπρέπεια του κυπριακού λαού. Αλλ'η άποψις αυτή δεν νομίζομεν ότι είναι ορθή, πρώτον διότι εις την αυτήν προσφώνησιν ονομάζει και τους παρόντας εις την τελετήν Αγγλους "Αγγλοφώνους" και βεβαίως δεν ήτο δυνατόν διά του όρου να ήθελε να θίξη την εθνικήν αξιοπρέπεια των ως Αγγλων.

Επειτα δεν είναι νοητόν ότι ομιλητής, ο οποίος ετόνισεν ότι ήτο υπέρτατον καθήκον να μνηθή η Κυπριακή νεολαία εις ό,τι αποτελεί τον ευγενέστερον αυτής κλήρο την ελληνικήν δηλαδή φιλολογίαν να θελήση να θίξη την εθνικήν Κυπριακήν φιλοτιμίαν εις μίαν μάλιστα τόσον επίσημον τελετήν επί κεφαλής της οποίας ήτο ο Αρχιεπίσκοπος και Εθνάρχης της Κυπρου.

Είναι λοιπόν προφανές, νομίζομεν, ότι πρόκειται περί κακής μεταφράσεως του διερμηνεύσαντος την ομιλίαν του Σερ Ουώλτερ Σένδαλλ του **ENGLISH SPEAKING** και **GREEK SPEAKING**, τα οποία μετεφράσθησαν υπό του κ. Καραγεωργιάδου μονολεκτικώς δι' όρου, ο οποίος αργότερα εχρησιμοποιήθη και προς ημάς τους Κυπρίους Έλληνας προσβλητικώς, ενώ έπρεπε να μεταφρασθούν "οι ομιλούντες την αγγλικήν" και "οι ομιλούντες την Ελληνικήν γλώσσαν".

Στη συνέχεια μίλησε ο Έλληνας πρόξενος Κ. Πανουριάς ο οποίος παρουσιάστηκε πολύ συγκρατημένος στο χαιρετισμό του:

" Ως αντιπρόσωπος της ελληνικής κυβερνήσεως, προσκληθείς να παραστώ εις τα εγκαίνια του γυμνασίου της Κύπρου, ώφειλον να είπω τινά περί της Ελληνικής γλώσσης, αλλ' η Αυτού Εξοχότης είπε τόσα πολλά και καλά ύπερ αυτής, ώστε εις εμέ δεν υπολείπεται άλλο ή να ευχηθώ εκ καρδίας υπέρ της ευοδώσεως του σκοπού του Ιδρύματος τούτου και να ευχαριστώ την Αυτού Μακαριότητα τον Αρχιεπίσκοπον επί τη προσκλήσει".

Ο Μ. Κωνταντινίδης, τέλος μίλησε εκ μέρους της Κυπριακής Αδελφότητας Αιγύπτου:

"Μεγάλως μεν τιμώμαι εκπροσωπών ενταύθα την εν Αιγύπτω φιλότιμον Κυπριακήν Αδελφότητα, μέγала δε τιμώμαι και προσφωνών εντεύθεν τοσαύτης σπουδαιότητος και φιλομουσίας ακροατήριον. Η εν Αιγύπτω φιλότιμος κυπριακή Αδελφότης, επειδή τα μάλιστα και λόγω και έργω συνεπελάβετο ημίν της ιδρύσεως του παρόντος γυμνασίου, τιθείσα διά της εαυτής φιλοπατρίας τον ακρογωνιαίον λίθον και από καρδίας, ως εικός συγχαίρει τους φίλους αυτοίς συμπολίτας επί τοις πανηγυρικός τελουμένους σήμερον εγκαινίσις του ιερού τούτου τεμένους των Μουσών, εξ ου μέγала και κοινωφελέστατα τα πορίσματα προσδοκά.

Εύχεται δ' ίνα το γυμνάσιον τούτο επί στερρών εδραζόμενον θεμελίων τη ευμενεί διαθέσει της σεμνής εν Κύπρω αγγλικής Κυβερνήσεως τη συμπράξει της Αυτού Μακαριότητος, της προθύμω ενεργεία των Ελλήνων κατοίκων της νήσου, παρέχη ου μόνον αυτό αξία των προσδοκιών ωφελήματα, αλλά και παράδειγμα γίγνηται προς ίδρυσιν και πολλών ετέρων κοινωφελων ιδρυμάτων, δυναμένων να καταστήσωσι τον Ελληνα κύπριον μάλλον άξιον του ευκλεούς ονόματος των παλαιών αυτού προγόνων και ανάλογον κατέχοντα θέσιν εν τη καθεκάστην επιδιδούση ευρωπαϊκή προόδω". Γένοιτο.